

Μακεδονικά

Τόμ. 35 (2006)

Η οικογένεια Δουμπιώτη.

Ερατώ Ζέλλιου-Μαστοροκώστα

doi: [10.12681/makedonika.16](https://doi.org/10.12681/makedonika.16)

Copyright © 2014, Ερατώ Ζέλλιου-Μαστοροκώστα

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ζέλλιου-Μαστοροκώστα Ε. (2011). Η οικογένεια Δουμπιώτη. *Μακεδονικά*, 35, 293–298.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.16>

Jonville, ἔγραφε σὲ μνημόνιό του τὸ 1744 ὅτι τὸ ἐμπόριο εἶχε σταματήσει, ἀφοῦ οἱ ἔμποροι φοβούνταν νὰ φέρουν ἐμπορεύματα ἀπὸ τὸν κίνδυνο μήπως τοὺς τὰ ἀρπάξουν οἱ Τοῦρκοι¹⁷. Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ μάλιστα σημειώθηκαν πολλοὶ ἐξισλαμισμοὶ στὴ Μακεδονία¹⁸. Καὶ αὐτὸ συνεχίσθηκε καὶ τὶς ἐπόμενες δεκαετίες σύμφωνα μὲ τὶς ἀναφορὲς Γάλλων καὶ Βενετῶν προξένων τῆς Θεσσαλονίκης¹⁹.

Οἱ παραπάνω πληροφορίες προέρχονται, ὡς ἐλέχθη, ἀπὸ τὰ γαλλικὰ ἀρχεῖα καὶ δεικνύουν τὰ κοινὰ πάθη Ἑλλήνων καὶ Σέρβων, πρὸς τοὺς ὁποίους οἱ Ἕλληνες ἔτρεφαν μεγάλη συμπάθεια, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὶς ἀναφορὲς τῶν Γάλλων προξένων Θεσσαλονίκης ποὺ μιλοῦσαν γιὰ *delirio* (!) τῶν Θεσσαλονικέων, ὅταν πληροφοροῦνταν γιὰ τὶς σερβικὲς ἐπαναστάσεις, τοῦ 1805 γιὰ παράδειγμα²⁰.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΑΘ. Ε. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΔΟΥΜΠΙΩΤΗ

Μία οἰκογένεια ἡ ὁποία προσέφερε τὰ μέγιστα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγὸ εἶναι ἡ οἰκογένεια Δουμπιώτη ἀπὸ τὰ Δουμπιά¹ Χαλκιδικῆς. Τὴν ἐποχὴ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἀρχηγὸς τῆς οἰκογένειας Δουμπιώτη ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος, υἱὸς τοῦ Θεοφίλου, σούμπασης (ἐπόπτης τῶν μουχτάρηδων) τῶν Μαντεμοχωριῶν καὶ εἰσπράκτορας τῶν φόρων τῶν πλουσίων αὐτῶν χωριῶν, στὰ ὁποῖα ἡ κατεργασία τοῦ σιδήρου καὶ ἀργύρου ἀπέφερε πολλὰ κέρδη. Ὁ Κωνσταντῖνος γεννήθηκε γύρω στὰ 1790 καὶ πιθανόν νὰ μυήθηκε στὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία ἀπὸ τὸν Ἐμμανουήλ Παπᾶ. Ὅλιγες ἡμέρες μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Πολυγύρου (17 Μαΐου 1821) μὲ τὸν Ἀναστάσιο Χιμευτὸ ἐπαναστάτησαν τὰ Μαντεμοχώρια. Ὁ Ἐμμ. Παπᾶς τοποθέτησε τὸν Κωνσταντῖνο καὶ τὸν ἀδελφὸ του Βασιλικὸ (Βασίλειο) Δουμπιώτη ὑπαρχηγούς στό σῶμα τοῦ Στάμου Χάψα. Στό ἄλλο, ἀπὸ τὰ δύο σώματα ποὺ δημιούργησε, ἔγινε ἀρχηγὸς ὁ ἴδιος. Μόλις ἄρχισε ἡ ἐπανάσταση, στὴν ὁποῖαν συμμε-

17. Svoronos, *Salonique et Cavalla*, ὁ.π., σ. 123: *De Jonville, Mémoire sur le commerce des Français et des protégés de France à Salonique du 10 mai 1744: «La vente des draps se fait difficilement dans les temps de guerre des Turcs contre les Allemands. C'est ce que l'on a vu dans la dernière. La raison est que les Grecs et les Juifs de craint de n'inspirer aux soldats turcs qui passent sur leurs terres l'avidité du pillage. D'ailleurs, y ayant tout à craindre dans ces temps là pour les voitures, les marchands n'osent entreprendre de faire des envois aux lieux où ils sont accoutumés de débiter cette marchandise».*

18. Ὁ πρόξενος Thomas ἔγραφε τὴν 31 Μαρτίου 1738 γι' αὐτοὺς τοὺς ἐξισλαμισμένους μετὰξὺ ἄλλων: *il y a peu de jours depuis un mois, qu'il n'y en ait quelqu'un qui apostasie* Svoronos, *Salonique et Cavalla*, ὁ.π., σ. 27 καὶ ὁ ἴδιος, *Le commerce*, ὁ.π., σ. 49 (n° 368).

19. Κ. Δ. Μέριτζιος, *Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας*, ἔκδ. Ε.Μ.Σ., Θεσσαλονίκη 1947, σ. 440: *27 Φεβρουαρίου 1788... ἀπὸ τὴν Νύσσαν ἕως τὰς Σέρρας οἱ δρόμοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ δέματα βόμβακος, ροῦχα τῆς Λειψίας καὶ ἀπὸ σακκιὰ καφέ ἀπὸ τὰ καραβάνια, ποὺ ἐπηγαινοέροχοντο μετὰξὺ Σεμιλίνου καὶ Σεροῶν. Τὰ ζῶα ποὺ τὰ μετέφεραν τὰ ἄρπασαν οἱ Τοῦρκοι τῶν πέριξ μερῶν ἀπὸ τοὺς ἀγωγιάτες καὶ ἔφηναν μαζί μὲ τὰς οἰκογενεῖας των...*

20. ΑΘ. Ε. Καραθανάσης, *1800-1825, Ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ἡ Μακεδονία ἐν μέσῳ θυέλλης*, ἔκδ. Ε.Μ.Σ., Θεσσαλονίκη 1996, σσ. 7, 9, 10.

1. Ἡ ἀρχικὴ ὀνομασία Τυμβιά, ἐπειδὴ βρέθηκαν ἀρχαῖοι τύμβοι.

τεῖχαν καί οἱ ἄλλοι ἀδελφοί Δουμπιώτη, ὁ Ἀστέριος (Στέργιος), φημιζόμενος γιά τό κάλλος του, καί ὁ Νικόλαος, ἔστειλαν τίς οἰκογένειές τους στή Γλώσσα Σκοπέλου.

Οἱ Δουμπιώτες, μετά τήν καταστολή τῆς ἐπαναστάσεως στή Χαλκιδική στίς 30 Ὀκτωβρίου 1821 (π.ἡμ.), κατά τήν παράδοση μετέβησαν στή Νάουσα καί ἔπεισαν τοὺς ἐκεῖ ὄπλαρχηγούς νά ἐπαναστατήσουν. Στή συνέχεια ἀγωνίσθηκαν στίς μάχες τοῦ Ὀλύμπου καί τῆς Ζαγοράς, ἐνῶ τά μέλη τῆς πολυμελοῦς καί πλούσιας αὐτῆς οἰκογενείας, πού παρέμειναν στή Χαλκιδική, ἐγκατέλειψαν τό χωριό τους καί ἐγκαταστάθηκαν στόν ὄρμο Ἀγνῶντα τῆς Σκοπέλου, ὅπου ἔκτισαν Πύργο, τό γνωστό *κάστρο Δουμπιώτη*². Οἱ Τοῦρκοι ἔκαψαν³ καί τά Δουμπιά τό 1821, ἐπειδή ἦταν ἡ πατρίδα τῶν ὄπλαρχηγῶν Ἀστερίου Τσ(ι)αράπα⁴ καί Κωνσταντίνου Πλιάκου, καί ἡ τοπική παράδοση ἀναφέρει ὅτι τό πραγματικό ἐπώνυμο τῆς οἰκογενείας Δουμπιώτη ἦταν Τσ(ι)αράπα ἢ Πλιάκου. Κατόπιν τό χωριό ἔγινε τσιφλικι κάποιου ἀγᾶ, ἀλλά τό 1850 ἐξαγοράσθηκε ἀπό ὄσους κατοίκους ἐπέστρεψαν μετά τήν καταστολή τῆς ἐπαναστάσεως –τό ἔγγραφο ὁμῶς τῆς ἐξαγοράς (πωλητήριο τοῦ τσιφλικιοῦ) ἔχει ὑπογραφῆ τό 1853– καί τό 1852 ἐπισκεύασαν ἐκ βάρθρων τόν ναό τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, τόν ὁποῖο εἶχαν καταστρέψει οἱ Τοῦρκοι τό 1821.

Ἀπό τόν ὄρμο Ἀγνῶντα ἔκαναν ἐπιδρομές μέ καράβια στίς ἀκτές τῆς Μακεδονίας γιά νά πληξοῦν τουρκικούς στόχους, ἀλλά καί γιά πειρατεία. Σέ μία τέτοια ἐπιδρομή σκοτώθηκε ὁ Ἀστέριος (Στέργιος) Δουμπιώτης. Κατά τόν στρατηγὸ Νικόλαο Ἰ. Δουμπιώτη⁵ σκοτώθηκε σέ μία ἀπό τίς μάχες πού ἔδωσαν οἱ Δουμπιώτες καθώς πήγαιναν ἀπὸ τή Χαλκιδική στή Νάουσα. Ἡ οἰκογένεια Δουμπιώτη κατά τήν ἐπανάσταση ἔχασε πολλὰ μέλη της, μεταξύ τῶν ὁποίων τόν Γεώργιο, τόν Χαρίτωνα καί πολλές γυναῖκες, οἱ ὁποῖες σφαγιάσθηκαν ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους σέ μία ἐνέδρα.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας *Κωνσταντῖνος* εἶχε συγκροτήσει σῶμα 200 ἀνδρῶν. Μετά τήν καταστολή τῆς ἐπαναστάσεως καί στή Νάουσα καί τόν Ὀλυμπο μέ τόν Ἀναστάσιο Καρατάσο, τοῦ ὁποίου ἦταν συνεργάτης, βοήθησαν τόν Γεώργιο Καραϊσκάκη στήν ἐκκαθάριση τῶν Ἀγρᾶφων ἀπὸ τά τουρκικά ἀποσπάσματα. Στίς 19 Ἰουνίου 1823 ὁ *Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας* Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἔστειλε ἐπιστολές πρὸς τοὺς Θεσσαλομακεδόνες ὄπλαρχηγούς, στόν καθένα χωριστά, μεταξύ τῶν ὁποίων καί στόν Κωνστ. Δουμπιώτη⁶, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος καί τά ἐπόμενα ἔτη σέ πολλές μάχες στή Ν. Ἑλλάδα μέ τόν Ἀναστ. Καρατάσο, τόν Ἀγγελή Γάτσο, τόν Νικόλαο Κριεζώτη κ.ἄ. καί τραυματίσθηκε πολλές φορές.

Ἡ μεγάλη προσφορά του πρὸς τήν πατρίδα ἀποδεικνύεται καί ἀπὸ τά παρακάτω ἔγγραφα:

ἀρ. 1181 ἡ Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ

Πρὸς τοὺς Ἐπιστατοδημογέροντας τῆς Νήσου Σκοπέλου ἔλαβεν ἡ Διοίκησις τὴν ἀπὸ 24 τοῦ παρελθόντος Μαΐου ἀναφορὰν σας καί τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα περὶ τοῦ νὰ

2. Ἐρ. Ζέλλιου-Μαστροροκώστα, *Χαλκιδική: Ἐπαναστάσεις κατὰ τὴν τουρκοκρατία-Μακεδονικὸς Ἀγῶνας*, Μαϊάνδρος, Θεσσαλονίκη 1966, σ. 67.

3. Ἰ. Κ. Βασιλαβέλλης, *Οἱ Μακεδόνες εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνας 1796-1832*, Ε.Μ.Σ., Θεσσαλονίκη 1950, σσ. 101, 319.

4. Δ. Ε. Μουστάκας, «Δουμπιά», *Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαίδεια*, τ. Θ', σ. 520.

5. Ζέλλιου-Μαστροροκώστα, *ὁ.π.*

6. Ἄπ. Βακαλόπουλος, *Ἱστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ*, τ. 6, Χ.Ε., Θεσσαλονίκη 1982, σ. 529.

διορισθῆ ὁ στρατηγὸς Δουμπιώτης Πολιτάρχης τῆς νήσου σας πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἀταξιῶν τῶν στρατιωτῶν καὶ συμπολιτῶν σας ἐγνώσθησαν ὅθεν καὶ ιδεάζεσθε ὅτι οἱ πολιτάρχαι πρὸ πολλοῦ κατηργήθησαν καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μείνῃ ὁ στρατ. Δουμπιώτης πολιτάρχης εἰς τὴν Νῆσον σας, ἐπειδὴ ἐδιορίσθη νὰ ἐκστρατεύσῃ καὶ αὐτὸς καὶ ὅσοι ἄλλοι δύνανται νὰ φέρωσι ὄπλα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὴν παροῦσαν κρίσιμον περίστασιν, διὰ τοῦτο ἡ διατήρησις τῆς εὐταξίας ἀφιεροῦται εἰς τὴν εὐγένειάν σας καὶ προτροπέσθε νὰ παρακινήσητε ὅλαις δυνάμεσί τους ὅσοι ἠμποροῦν νὰ φέρωσι ὄπλα νὰ ἐκστρατεύωσιν ὅσον τάχος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐπειδὴ ἡ περίστασις εἶναι κρίσιμος, ὡς εἴρηται, καὶ ἀπαιτεῖται ὄλων τῶν ὁμογενῶν ἢ σύμπραξις καὶ συνδρομὴ εἰς καταπολέμησιν τοῦ ἐχθροῦ τῆς πατρίδος καὶ τῆς πίστεως.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 11ῃ Ἰουνίου 1826⁷

Τὸ 1825, μετὰ ἀπὸ εἰσήγησιν τοῦ Ἰωάννη Κωλέττη, τιμήθηκε μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ στρατηγοῦ, ὁ Καποδίστριας τοῦ ἔδωσε τὸν βαθμὸ τοῦ χιλιάρχου⁸ καὶ ἐπὶ Ὅθωνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐκτιμοῦσε γιὰ τὴ μεγάλη προσφορὰ του στὴν πατρίδα, ἀποστρατεύθηκε μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ ταγματάρχη, ἐπειδὴ συμμετεῖχε σὲ ὀρισμένα γεγονότα κυρίως κατὰ τῆς ἀντιβασιλείας⁹. Πέθανε στὴ Χαλκίδα πρὶν τὸ 1865, καὶ ἄφησε τὴ γυναῖκα του Σουλτάνα καὶ τὶς τρεῖς θυγατέρες του σὲ μεγάλη ἔνδεια, ἀφοῦ κατὰ τὴ διάρκειά του ἀγῶνα τῆς ἀνεξαρτησίας ξόδεψε τουλάχιστο 10.274 γρόσια ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του περιουσία, ἀλλὰ καὶ ἐξαιτίας τῶν ἀγωγῶν καὶ ἀποζημιώσεων γιὰ τὴν πειρατικὴ δράση του. Γ' αὐτὸ ἡ γυναῖκα του στίς 24 Μαΐου 1865 ἔστειλε ἀπὸ τὴ Χαλκίδα ἐγγράφου «Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα ἐκδούλευσιν Σεβ. Ἐπιτροπείας»¹⁰ μὲ τὸ ὁποῖο αἰτεῖται χορήγια ἢ ἐθνικὴ γῆ, ἐπειδὴ δὲν ἔλαβε ποτέ νόμιμη σύνταξη ἢ περιθάλψιν.

Ὁ Βασιλικὸς (Βασιλείος) ὑπηρέτησε ἐπίσης καθ' ὄλο τὸν ἀγῶνα, ἔλαβε μέρος σὲ πολλὰ μάχες καὶ στὴ Ν. Ἑλλάδα, γι' αὐτὸ τὸ 1825 ἔλαβε τὸν βαθμὸ τοῦ χιλιάρχου:

7. Γ.Α.Κ. Γεν. Γραμ., φάκ. 187.

8. Γ.Α.Κ. Ὑπ. Δικαιοσύνης, φάκ. 29:

Ἐπειδὴ καὶ ἡ Νῆσος μας δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑποφέρει τὰς καθημερινὰς ἀταξίας καὶ κατὰχρήσεις τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐπειδὴ μόνῃ ἡ Καγκελαρία Σκοπέλου δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰσάξῃ τὴν κοινὴν εὐταξίαν καὶ ἡσυχίαν ὄλων τῶν κατοίκων ἐντόπιων καὶ ξένων, ἄνευ τῆς ὑπερασπίσεως ἐνὸς Στρατηγοῦ τῆς Ἑλλ. Διοικήσεως. Ἐπειδὴ ὁ Γενναϊότατος Στρατηγὸς Κ. Κων. Δουμπιώτης ἐξ ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ τούτου πολέμου κατέφυγε εἰς τὴν νῆσον μας καὶ ἔζησε τιμίως ὑπερασπιζόμενος τὰ δίκαια τῆς Πατρίδος μας, ζητοῦμεν παρὰ τῆς γενναιότητός του τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τῆς τοπικῆς ἡμῶν Καγκελαρίας ἵνα, ὅστις εἴτε ἐντόπιος εἴτε ξένος εἴτε στρατιώτης ἤθελε παρακούσει τὰς διαταγὰς τῆς αὐτῆς Καγκελαρίας καὶ ἤθελε κάμει καταχρήσεις καὶ ἀταξίας, ὁ τοιοῦτος νὰ παιδεύεται καὶ περὶ τούτου δίδει τὸν ἀδελφὸ του Κ. Βασιλικὸν διὰ νὰ παρενρίσκειται εἰς τὴν Καγκελαρίαν καὶ νὰ ἐκτελεῖ τὰς παρὰ τῶν ἐπιστατοδημογερόντων θεωρουμένας ὑποθέσεις καὶ περὶ ταύτης τῆς Ἐκτελεστικῆς δυνάμεως νὰ μὴ ζητεῖ ὁ στρατηγὸς Κων. Δουμπιώτης παρὰ τῆς τοπικῆς Καγκελαρίας οὔτε ὀβολόν, ἐκτὸς τοῦ διορισμένου Μηνιαίως Κ. Βασιλικοῦ μετὰ τῶν ἀναγκαίων στρατιωτῶν. Διὸ γέγονε τὸ παρὸν κοινοσφράγιστον ἡμῶν γράμμα καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῆς Γενναιότητός του εἰς ἔνδειξιν.

Τῇ 29ῃ Ἰουνίου 1826 ἐν Σκοπέλῳ

Τ.Σ. Οἱ Πρόκριτοι καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου Σκοπέλου.

9. Ε.Β.Ε./Τ.Χ.Ο., Ἀρχεῖο Ἀγωνιστῶν, Κ. 51, φάκ. 31, ἀρ. ἐγγρ. 26386· ὁ Γ. Χ. Χιονίδης, «Οἱ εἰς τὰ μητρώα τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 ἀναγραφόμενοι Μακεδόνες», *Μακεδονικά* 12 (1972), γράφει ὅτι τὸ 1830 ἐγίνε πεντακοσάρχος.

10. Ε.Β.Ε./Τ.Χ.Ο., Ἀρχεῖο Ἀγωνιστῶν, Κ. 51, φάκ. 31, ἀρ. ἐγγρ. 26386, 26387, 26388, 26389.

Περίοδος 7
ἀριθμ. 4699 2370

Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος
τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Πολεμικοῦ
Πρὸς τὸν κύριον Βασιλικὸν Δουμπιώτην,

Ἡ Σεβ. Διοίκησης διὰ τὰς πολλὰς περὶ τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις σου, δι' ἐπιταγῆς αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 5490 σέ προβιβάζει εἰς τὸν βαθμὸν τῆς χιλιαρχίας. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἐνῶ σοὶ δίδει τὴν ἀγαθὴν ταύτην ἀγγελίαν, σοὶ ἐγκλείει ἀντίγραφον τῆς ῥηθείσης ἐπιταγῆς, βέβαιον ὅτι περὶ ἢ ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως τιμὴ αὕτη θέλει ἐξάψη εἰς τὴν καρδίαν σου νέον ὑπὲρ τῆς πατρίδος ζῆλον εἰς περισσότερας ἐκδουλεύσεις.

Τὸ παρὸν ἐπέχει τύπον Διπλώματος, δι' οὗ θέλουν σέ γνωρίζει τοιοῦτοι ἅπαντες οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν καὶ πολεμικῶν τῆς ἐλληνικῆς ἐπικρατείας, ἕως οὗ σοὶ δοθῇ ἐν τᾷξει τὸ καθ' αὐτὸ εἰς καιρὸν ἀρμοδιότερον.

Τῇ 26ῃ Μαρτίου 1825
Ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Πολέμου
Ἀδάμ Δούκας
Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Δημ. Τομαῶς¹¹

Προικοδοτήθηκε¹² ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ κράτος ἀνθυπολοχαγὸς καὶ πέθανε πιθανόν στὴ Νέα Πέλλα Ἀταλάντης, ἄγνωστο¹³ πότε. Μία ὁμως αἴτηση τῆς χήρας αὐτοῦ Μαρίας μετ' ἡμερομηνία 7.6.1865, μετ' ἣν ὁποία αἰτεῖται σύνταξη, ἀναφέρει ὅτι ἀπεβίωσε τὸ 1853 καὶ ἄφησε τέσσερα ὄρφανά, τὸν Θωμᾶ, τὴν Εὐαγγελίτσα, τὴν Αἰκατερίνη καὶ τὴ Μαλαμάτω.

Καὶ ὁ Νικόλαος¹⁴ ἀγωνίσθηκε καθ' ὅλη τὴ διάρκειαν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ διετέλεσε ὑπαρχος στὴ χιλιαρχία τοῦ Τσάμη Καρατάσου. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἐγκαταστάθηκε στὴ Νέα Πέλλα Ἀταλάντης, ὅπου πέθανε πρὶν τὴν 20ῃ Αὐγούστου 1865, ἡμερομηνία τῆς αἰτήσεως¹⁵ τῆς συζύγου του Τριγῶνας, μετ' ἣν ὁποία αἰτεῖται ἀποζημίωση γιὰ τὴν προσφορά τοῦ συζύγου τῆς στῆν πατρίδα. Καὶ ὁ δήμαρχος Νέας Πέλλας βεβαιώνει γιὰ τὴν πενία τῆς 65 ἐτῶν συζύγου καὶ τῆς 25 ἐτῶν θυγατέρας τοῦ Νικολάου Δουμπιώτη.

Ὁ Ἐμμανουήλ¹⁶ Δουμπιώτης τοῦ Βασιλικοῦ (Βασιλείου) ἀναφέρεται στὰ ἀρχεῖα τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἀλλὰ δὲν ἔχουμε ἄλλες πληροφορίες. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἐγκαταστάθηκε στὴ Νέα Πέλλα Ἀταλάντης.

Ὁ Ἰωάννης¹⁷ Δουμπιώτης ἦταν υἱὸς τοῦ Νικολάου. Νεότατος στὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 πολέμησε στὶς Σποράδες, τὴν Εὐβοία καὶ τὴν Ἀττικὴ. Τὸ 1854 ἔλαβε μέρος μετ' ἡμᾶς τὸν Τσάμη Καρατάσο¹⁸ στὴν ἐπανάσταση στὴ Χαλκιδική, ἀλλὰ τὸ σῶμα του φό-

11. Βλ. ὁ.π. (σημ. 10) φάκ. 29, ἀρ. ἐγγρ. 26393.

12. Χιονίδης, ὁ.π., σ. 41.

13. Βλ. ὁ.π. (σημ. 10) φάκ. 29, 26390, 26391, 26392, 26394.

14. Βλ. ὁ.π. (σημ. 12) ὁ Χιονίδης γράφει: Δουμπιώτης Δ. Νικόλαος, δηλαδὴ δὲν τὸν ἀνέφερεται ὡς υἱὸ τοῦ Θεοφίλου.

15. Βλ. ὁ.π. (σημ. 10) φάκ. 32, ἀρ. ἐγγρ. 26381, 26382.

16. Βλ. ὁ.π. (σημ. 12), φάκ. 30, ἀρ. ἐγγρ. 26383, 26384, 26385.

17. Γ. Δ. Κορομηλάς, «Δουμπιώτης», *Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαίδεια*, τ. Θ', σ. 520.

18. Βλ. Ζέλλιου-Μαστοροκόστα, ὁ.π., σ. 45.

νευσε ἀπό παρεξήγηση ἄγγλο ναύτη, φυλακίσθηκε στίς φυλακές τοῦ Μεντρέσέ καί πέθανε τό 1882.

Ἦ *Ὁ Κοσμάς*¹⁹ Δουμπιώτης ἦταν υἱός τοῦ Ἄστεριου (Στέργιου). Γεννήθηκε τό 1820 ἢ ὀλίγο ἀργότερα. Κατατάχθηκε στόν στρατό σέ ἡλικία 16 ἐτῶν καί ἔγινε ἀξιωματικός τοῦ πεζικοῦ. Ἡ Μακεδονική Ἐπιτροπή τόν διόρισε *ἀρχηγόν τῆς εἰς Ὀλυμπιον στρατείας*²⁰ τήν 1η Φεβρουαρίου 1878. Ἀποβιβάσθηκε μέ τό σῶμα του τή νύκτα τῆς 15ης πρὸς 16ης Φεβρουαρίου στή θέση Πλάκα Λιτοχώρου καί ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1878 ἄρχισε²¹, ἀλλά σύντομα ἡ ἐλληνική κυβέρνηση ἔδωσε ἐντολή στοὺς ἐπαναστάτες νά δεχθῶν τήν ἀνακωχή. Στήν Ἀθήνα ἐπέστρεψε στίς 3 Μαΐου τοῦ ἰδίου ἔτους. Τό 1885 ὡς διοικητής τάγματος Εὐζώνων διακρίθηκε στίς συγκρούσεις τῆς 7ης καί 8ης Μαΐου μέ τοὺς Τούρκους στή Θεσσαλία. Ἀποστρατεύθηκε μέ τόν βαθμό τοῦ συνταγματάρχου τό 1896. Τό 1908-1910 ἦταν Πρόεδρος τοῦ Παμμακεδονικοῦ Συλλόγου τῶν Ἀθηνῶν, πού ἀγωνίζοταν γιά τήν ἀπελευθέρωση ὅλης τῆς Μακεδονίας. Ἔμεινε ἄγαμος καί πέθανε στίς 24 Μαΐου 1922 στή Νέα Πέλλα Ἀταλάντης.

Ἦ *Ὁ Νικόλαος*²² Δουμπιώτης ἦταν υἱός τοῦ Ἰωάννου. Γεννήθηκε τό 1866 στήν Ἀταλάντη. Ἔλαβε μέρος στόν πόλεμο τοῦ 1897 ὡς ἀνθυπολοχαγός τοῦ 4ου συντάγματος πεζικοῦ. Τόν Μάιο τοῦ 1907 πέρασε στή Μακεδονία καί ἀνέλαβε τήν ἀρχηγία ἐθελοντικοῦ σώματος 76 ἀνδρῶν. Μετά τή δολοφονία τοῦ Τέλλου Ἀγαπηνοῦ (καπετάν Ἄγρρα) ἔγινε ἀρχηγός τῶν σωμάτων τῆς περιοχῆς Βερμίου, δηλαδή ἀντικατέστησε τόν καπετάν Ἄγρρα. *Εἰς τό σῶμα Βερμίου... ὑπηρέτησαν... Δουμπιώτης Νικόλαος, λοχαγός πεζικοῦ (καπετάν Ἀμύντας)... ὑπηρέτησεν καί ὡς ἀρχηγός σώματος Ναούσης... ἀπό τοῦ Ἰουνίου 1907 μέχρις Ὀκτωβρίου ἰδίου 1907*²³, γράφει ὁ Δ. Κάκκαβος στά Ἀπομνημονεύματά του. Συγκρούσθηκε ἐπανειλημμένως μέ δύο κυρίως συμμορίες Βουλγάρων πού ταλαιπωροῦσαν τοὺς ντόπιους, ἀποκατέστησε τήν τάξη στήν περιοχή καί ἀνύψωσε τό ἠθικό τῶν Ἑλλήνων. Στούς Βαλκανικούς πολέμους ἔλαβε μέρος ὡς ταγματάρχης. Ἀποστρατεύθηκε τό 1923. Σύζυγός του ἦταν ἡ κόρη τοῦ ποιητῆ Γεωργίου Σουρῆ Μυρτώ. Πέθανε τό 1951.

Ἦ *Ὁ Δημήτριος*²⁴ Δουμπιώτης ὑπηρέτησε στόν Μακεδόνικο Ἀγῶνα ὡς πράκτορας Α΄ τάξεως. Ἦταν στρατιωτικός ἰατρός καί μέ τόν βαθμό τοῦ ὑπιάτρου τό 1908 διηύθυνε τό ἐλληνικό κέντρο στήν Καστοριά.

Ἦ *Ὁ Ἰωάννης* Δουμπιώτης ἦταν υἱός τοῦ Νικολάου (καπετάν Ἀμύντα). Σπούδασε νομικά καί σκοτώθηκε στήν Β. Ἠπειρο στόν ἐλληνοϊταλικό πόλεμο τοῦ 1940.

Στήν οἰκογένεια Δουμπιώτη²⁵ πρέπει νά ἐντάξουμε καί τόν Ἀθανάσιο Τζάκα, ἀνεψιό τοῦ Κωνσταντίνου Δουμπιώτη, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος στή μάχη στό Τρίκερι, στό Νεόκαστρο (Πύλο) τῆς Πελοποννήσου ἐναντίον τοῦ Ἱμπραήμ, στόν Πειραιά κατά

19. Βλ. ὁ.π., σσ. 63-74.

20. Ἰ. Νοτάρη (ἐπιμ.), *Ἀρχεῖον Στεφάνου Νικ. Δραγοῦμη. Ἀνέκδοτα ἔγγραφα γιά τήν ἐπανάσταση τοῦ 1878 στήν Μακεδονία*, Ε.Μ.Σ., Θεσσαλονίκη 1966, σ. 58, ἀρ. 2.

21. Βλ. ὁ.π., σσ. 64-65, ἀρ. 9.

22. Βλ. Ζέλλιου-Μαστοροκόστα, ὁ.π., σσ. 112, 113.

23. Δ. Κάκκαβος, *Ἀπομνημονεύματα. Μακεδονικός Ἀγῶν*, Ε.Μ.Σ., Θεσσαλονίκη 1972, σ. 111, 173.

24. Ἀρχ. Ἰ. Ἐξ., φ. 1908, ΑΑΚ/ΣΤ΄, Ζ΄, ἐπιστολές μέ ἡμερ. 27.10.1908, 11.11.1908. (Ἀντίγραφο ἀπό το Κ.Ε.Μ.Ι.Τ τοῦ Μουσείου Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα).

25. Εὐχαριστῶ τόν κ. Παπαοικονόμου Νικόλαο, γραμματέα τοῦ δημοτ. διαμερίσματος Δουμπιῶν, γιά τά στοιχεῖα πού μοῦ ἔδωσε γιά τήν οἰκογένεια Δουμπιώτη.

τοῦ Κιουταχῆ. Στά ἀρχεῖα τῶν ἀγωνιστῶν ἀναφέρεται ὡς ὑπαξιωματικός Β΄ τάξεως. Μετά τήν ἀπελευθέρωση τῆς Ν. Ἑλλάδος πρέπει νά ἔμεινε στή Σκόπελο.

Αὐτοί εἶναι ὀλίγοι ἀπό τοὺς Χαλκιδικεῖς ποὺ ἀγωνίσθησαν γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἀγία καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία.

ΕΡΑΤΩ ΖΕΛΛΙΟΥ-ΜΑΣΤΟΡΟΚΩΣΤΑ